

MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka (toliau – viešoji biblioteka) yra Savivaldybės biudžetinė įstaiga, vykdanči bibliotekų veiklą, veikianti informacijos sklaidos, kultūros ir švietimo srityse. Viešoji biblioteka kaupia, tvarko ir saugo gyventojų poreikius tenkinančią universalų knygų, tęstinių spaudinių, periodinių leidinių, elektroninių ir kitų dokumentų fondą, teikia informacines, kultūrinės, edukacines paslaugas vartotojams, dalyvauja formuojant Lietuvos bibliotekų dokumentų fondą, kuriant bibliotekų informacijos sistemą. Įstaigos vadovė – direktoriaus pavaduotoja, laikinai vykdanči direktoriaus funkcijas Nijolė Stančikienė, išsilavinimas – aukštasis universitetinis, vadybinė patirtis – 34 metai.

2020 metais bibliotekos tinkle – viešoji biblioteka ir 24 kaimo bibliotekos, iš kurių 4 sujungtos su kaimo mokyklų bibliotekomis. Viešoji biblioteka 2020 metams buvo išsikėlusį šiuos veiklos uždavinius, kuriuos sėkmingai įgyvendino, prisitaikydama prie pasikeitusių darbo sąlygų karantino metu:

1. didinti bibliotekos teikiamų paslaugų prieinamumą visiems krašto žmonėms, gerinti paslaugų kokybę ir jų viešinimą;
2. nuolat bendradarbiauti su rajono kultūros, švietimo ir kitomis įstaigomis, kuriant ir įgyvendinant kaimo kultūros modelį;
3. dalyvauti projekte „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, atnaujinti įrangą kaimo bibliotekose ir ją sėkmingai naudoti gyventojų mokymams ir kitoms veikloms.

Molėtų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2018-2020 metų rodikliai:

Eil. Nr.	Pavadinimas	2018 m.	2019 m.	2020 m.
1.	Darbuotojų skaičius	48	48	47
2.	Biudžeto lėšos (tūkst. eurų)	440,3	494,2	518,0
3.	Lėšos už teikiamas paslaugas (tūkst. eurų)	1,6	2,0	1,0
4.	Projektinės ir rėmėjų lėšos (tūkst. eurų)	22,5	18,2	79,0
5.	Renginių skaičius	967	1064	571
6.	Lankytojų skaičius (tūkst.)	135,94	145,60	97 958

Prisitaikydamos prie kasdienių iššūkių ir visuotinių ribojimų, bibliotekos vykdė įvairias priemones gyventojų kultūrinio ir svarbiausia – literatūrinio akiračio plėtimui, bendruomenės nariams suteikė galimybę mokytis, organizavo bibliotekos paslaugų reklamą, komunikaciją su

vietos bendruomene ir formavo teigiamą modernios įstaigos įvaizdį. Per 2020 metus rajono bibliotekose apsilankė 97 958 (2019 m. – 145593) lankytojai, suorganizuota 571 įvairios formos ir pobūdžio renginių, su partneriais įvykdyta 10 projektų, programų. Iš jų – 100 virtualių renginių. Bibliotekos svetainėje ir socialinių tinklų renginiuose skaičiuoti 58 788 virtualūs apsilankymai.

Biblioteka labai greitai prisitaikė prie pasikeitusių darbo sąlygų karantino metu, parodė savo susitelkimą, kūrybiškumą ir išnaudojo stipriąsias puses. Viena iš bibliotekų stiprybių – beveik nenutrūkstamai vykdyta pagrindinė bibliotekos misija – dalintis knyga. 2020 metais rajono bibliotekos išdavė net 117 578 fiz. vnt. dokumentų.

Gavus dalinį finansavimą iš Lietuvos kultūros tarybos, įgyvendinta „Tarptautinė rašytojų rezidencijų programa „Parašyta Molėtų krašte“ (<https://moletai.rvb.lt/category/parasyta-moletu-kraste/>). 7 Lietuvos ir 2 užsienio (Lenkija, Baltarusija) rašytojams suteikta galimybė gyventi ir kurti Molėtų krašte. Įvyko 21 susitikimas su rašytojų rezidencijos dalyviais, pagyventas kultūrinis Molėtų krašto gyvenimas. Reziduojančių autorių tekstuose atsirado praeities ir šiandienos Molėtų istorijos bei vietovardžiai. Užmegzti ryšiai, sutarta dėl būsimų bendrų literatūrinių ir skaitymo skatinimo projektų.

Projektas „Lobiai be burtų“ Aukštaitijai – su Molinuke“ įvairiomis veiklomis siekė skatinti vaikų skaitymo idėją. Į projekto edukacines veiklas įtraukti vaikai iš Molėtų, Utenos, Zarasų, Ignalinos ir Visagino rajonų.

Architektūros kokybės vystymo asociacija kartu su biblioteka inicijavo projektą Architektūros laboratorija „Meninės bibliotekos transformacijos“ pirmą kartą Lietuvoje eksperimentinių architektūrinių instaliacijų pagalba sukūrė naujas patirtis bibliotekos erdvėse (<https://moletai.rvb.lt/category/archlab/>).

2020 m. bibliotekoje sukurta autizmui draugiška ir saugi aplinka, pagerinti vaikų su autizmu patirtį bibliotekos erdvėse įsigytas specialus rinkinys („sensorinis gesintuvas“), biblioteka pažymėta spalvotu ženklu „Biblioteka visiems“ (<https://moletai.rvb.lt/2020/11/16/biblioteka-atvira-visiems/>).

Pradėtas vykdyti projektas „Kartų namai Molėtuose“, kurio tikslas – mažinti nedarbą Molėtų mieste, skatinant užimtumą ir verslumą, pagerinti Molėtų miesto bendruomenės narių gyvenimo kokybę.

2020 metais tęsiamas LR Kultūros ministerijos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos įgyvendinamas projektas „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, kuriame aktyviai dalyvavo biblioteka. Gavus naują modernią kompiuterinę įrangą viešojoje ir 15 kaimo bibliotekose sėkmingai vyko skaitmeninio raštingumo mokymai pagal projektą „Prisijungusi Lietuva“. 2020 metais skaitmeninio raštingumo mokymuose bibliotekininkai apmokė 457 žmones.

2020 metais, bendradarbiaujant su MRU Karaliaus Sedžiongo institutu Vilniuje, Molėtų bibliotekoje toliau veikė korėjiečių kalbos studijų grupės (pradedančiųjų ir pažengusiųjų), toliau tęsiami anglų kalbos mokymai. Iš viso rajone įvairiuose mokymuose dalyvavo 700 asmenys.

2020 metais viešojoje ir visose kaimo bibliotekose veikė viešieji interneto prieigos taškai. Lankytojai miesto ir kaimo bibliotekose bei iš savo asmeninių kompiuterių galėjo nemokamai naudotis bibliotekos prenumeruojamomis duomenų bazėmis (EBSCO, INFOLEX, DB „Vyturys“ ir kt.). Viena iš vartotojų aptarnavimo rūšių – nuolatinis bibliografinis informavimas ir konsultavimas, atsakant į vartotojų pateiktas užklausas. 2020 metais VB ir kaimo bibliotekose gauta 3242 užklaustos, iš jų: elektroninėmis priemonėmis – 892 (2019 m. – 71).

Apie rajono bibliotekas spaudoje buvo išspausdinti 92 straipsniai. Skleisti informaciją apie biblioteką virtualioje erdvėje, ypač karantino metu, padėjo bibliotekos internetinė svetainė www.moletai.rvb.lt, bibliotekos paskyra socialiniame tinkle Facebook, kur 2020 metų pabaigoje skaičiuota 1708 sekėjai, Instagram paskyra – 318 sekėjų. Daug straipsnių, informacijų apie rajono bibliotekų veiklą publikavo įvairūs respublikiniai portalai. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos interneto portale (<https://www.pavb.lt/>) paskelbta 10 pranešimų apie Molėtų viešosios bibliotekos projektus ir veiklas. Portalas „SA.lt“ (Statyba ir architektūra) paskelbė publikaciją „Molėtų viešojoje bibliotekoje – architektūros laboratorija“, Architektūros kokybės vystymo asociacijos svetainėje (<http://arch-akva.lt/>) – „Architektūros laboratorijos „Meninės bibliotekos transformacijos“: Molėtų bibliotekos erdvės ir lankytojų praktikų tyrimas“, Lietuvos rašytojų sąjungos portalas „rasytojai.lt“ – „Tarptautinė rašytojų rezidencijų programa Molėtuose“ ir kt.

Viešojoje bibliotekoje jau 10 metų sėkmingai veikia Senjorų klubas, kurio nariai – aktyvūs įvairių veiklų dalyviai ir iniciatoriai. Molėtų rajono literatų brolijos iniciatyva bibliotekose vyko literatūriniai susitikimai, pokalbiai su žymiais krašto literatais. 2020 metais biblioteka kartu su literatų brolija ir kraštiečiu istoriku G. Šeikiu vykdė projektą „Literatų kūrybinis sambūris“: parengė ir išleido kilnojimąją parodą apie žymų kraštiečių Joną Gaidamavičių-Gaidį. Parodą sudaro 13 stendų, kuriuose patalpinta išsami ir reta medžiaga (nuotraukos, tekstai iš senų leidinių) apie J. Gaidamavičiaus-Gaidžio gyvenimą ir veiklą. Kita bendra literatų ir bibliotekos veikla – Jaunimo iniciatyvų projektas „Literatūrinis atžalynas“, kur jauni molėtiškiai dalyvavo kūrybinių idėjų pasidalinimo stovykloje, kurią finansuoja Molėtų rajono savivaldybė pagal Jaunimo iniciatyvų programą.

Viešojo ir kaimo bibliotekos organizavo Nacionalinės bibliotekų, Suaugusiųjų mokymosi ir Šiaurės šalių bibliotekų savaitės renginius, dalyvavo akcijose: Saugėsio interneto savaitėje, Nacionalinėje viktorijoje, Nacionalinio diktanto rašyme, vasaros akcijoje „Skaitymo iššūkis“. Taip pat bibliotekos sėkmingai sudalyvavo Metų knygos rinkimų akcijoje ir gavo dovanų – 3 komplektus

knygų. Gruodžio mėnesį rajono bibliotekos, atsiliepdamos į LR Prezidentės globojamą „Knygų Kalėdų“ akciją, kvietė lankytojus dalyvauti renginiuose, diskutuoti, skaityti knygas ir jas dovanoti bibliotekoms. Gražios iniciatyvos ir dovanojusiųjų dėka rajono bibliotekų fondai pasipildė 826 knygų. Kaimo bibliotekininkės aktyviau rengia ir įgyvendina projektus kartu su bendruomenėmis, seniūnijomis ir kitomis įstaigomis, buria savo bendruomenės bendroms veikloms.

2020 metais viešoji biblioteka stengėsi prisiderinti sunkių pandemijos sąlygų ir tenkinti rajono gyventojų poreikius. Karantino metu gyventojams ypatingai svarbios buvo knygos, tad biblioteka beveik visus metus stengėsi jas išduoti, naudojant tiek tiesioginį, tiek bekontaktį išdavimą. Dalis paslaugų perkelta į elektroninę erdvę. Didelio visuomenės susidomėjimo sulaukė virtualūs bibliotekos renginiai (virtualios parodos, knygų pristatymai, susitikimai su rašytojais, konkursai), mokymai (korėjiečių ir anglų kalbų, Filosofijos skaitykla). Išplėstas bibliotekos nuotolinių paslaugų spektras: knygų užsakymas ir rezervavimas, knygų išdavimo termino pratęsimas ir kt. Bendri bibliotekininkų bendruomenės sprendimai ir nuoširdus tarpusavio bendravimas padėjo išgyventi šį sunkų laikmetį.

Uždaviniai 2021 metams:

1. stiprinti bibliotekos kaip savišvietos institucijos vaidmenį, skatinant žmones tobulėti naudojantis įvairiais bibliotekose ištekliais;
2. plėtoti bendradarbiavimą tarp įvairių organizacijų ir bibliotekų, organizuojant sistemingus, tikslingus naujų informacinių paslaugų ir produktų kūrimo mokymus visuomenei ir bibliotekininkams;
3. dalyvauti projekte „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, atnaujinti įrangą 8 kaimo bibliotekose ir ją sėkmingai naudoti gyventojų mokymams ir kitoms bibliotekų veikloms;
4. dalyvauti perkeliant bibliotekos teikiamas el. paslaugas į centralizuotai valdomą debesų kompiuterijos infrastruktūrą;
5. pertvarkyti viešosios bibliotekos erdves vadovaujantis Architektūros laboratorijos „Meninės bibliotekos transformacijos“ pasiūlymais, sukurti patogias darbo vietas darbuotojams, naujus patyrimo būdus ir lankytojų poreikius išpildančius architektūrinius sprendimus.

Direktorius pavaduotoja,
laikinais vykdanti direktoriaus funkcijas

Nijolė Stančikienė